

گفت‌وگو با رستم بامری، معلمی که جور سامانه شاد را در روستای کلاتنگ دلگان می‌کشد

فصله‌های شاد برای مدیران شاد!

ابوالقاسم رحمانی

دبیر گروه جامعه

برای من نوشتن از عدالت آموزشی از قبل از خبرنگار شدن هم مساله بود، اما وقتی همه چیز خیلی جدی تر شد که مهر ۹۷ از جریان شناسی سیاسی در پروسه آموزش پولی نوشتیم.

از همان روزها تا همین روزها که عدالت آموزشی شبیه یک رویای دست‌نیافتنی شده، انتظار این بود شاید گامی در جهت تحقق این آرمان و مطالبه برداشته شود، نمی‌دانم مثلا شاید این بیماری ناخوانده و این کرونا همه گیر کاری می‌کرد که به عدالت نزدیک‌تر باشیم اما فعلا وضع عدالت آموزشی همان است که بود، روز به روز شکاف‌ها عمیق‌تر و آموزش‌های محدود به طبقات خاص‌تر! دیروز حین گشت و گذار

مجازی و نگاه به صفحه‌ها و کانال‌ها با تصویری مواجه شدم از تدریس یک معلم دبستانی به دانش آموزانش در باغ و البته بارعایت فاصله فیزیکی! دوست ندارم برای این تصاویر و این واقعیت‌های آموزشی تلخ بنویسم، به هر حال آن دانش آموز اول دبستانی در فلان روستای بلوچستان که همین چند وقت پیش سیل خانه و زندگی و دار و ندارش را با خود برد چه می‌داند معادلات آموزشی، شکاف آموزشی، آموزش

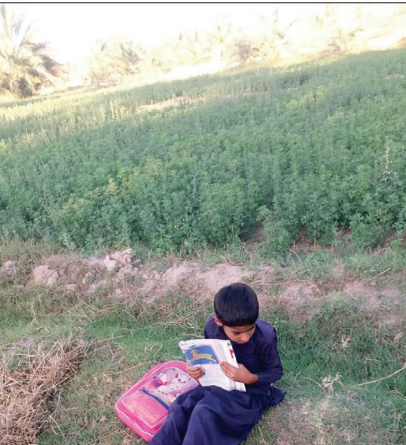
پولی، آموزشگاه‌های تخصصی، کلاس خصوصی ساعتی یک میلیون تومان، شهریه سالیانه ۳۰ میلیون تومان و... چیست و چه تأثیری در آینده او دارد، اما خب واقعیتی که می‌دانم و معلم‌شان می‌گویند حساسی ایجاد می‌کند که از این واقعیت بنویسم، در قرن ۲۱، در ایران، در استان پهناور سیستان و بلوچستان، دانش آموزان و خانواده‌هایشان نه تنها دانش استفاده از گوشی هوشمند و دنیای مجازی را ندارند،

بلکه توان خرید و یادگیری استفاده از این ابزار را نیز ندارند، حتی اگر ما این نداشته‌هایشان را از همین صفحه‌های به اصطلاح هوشمند چند اینچی متوجه شده باشیم! با این همه و ذیل تمام این شکاف‌ها و رخت مدیریتی در حوزه آموزش، عده‌ای خودجوش پای کار آمده‌اند و به شیوه و مدل خودشان که البته صد برابر بهتر از نسخه‌های پیچیده شده از مرکز برای نقاط محروم است امر آموزش را پیش می‌برند.

آموزش تلویزیونی و سامانه شاد؛ سناریوی شکست خورده آموزش در ایران پس از کرونا

حالا بیشتر از دوماه از همه گیری ویروس کرونا در دنیا می‌گذرد؛ همه گیری ویروسی که تمام وجوه حیات آدمی را دچار تغییر و تحول کرد و از اقتصاد تا اجتماع و سیاست و فرهنگ از آن تأثیر گرفتند. حدود سه میلیون نفر از مردم دنیا به این ویروس مبتلا شده‌اند و چندین هزار نفری هم جان‌شان را از دست داده‌اند. آمارها آن قدر در حال نوسان و البته صعود است که عدد گفتن برای مبتلایان و جان باختگان ناشی از ویروس کرونا وقت تلف کردن و اعلام خبر تاریخ گذشته است! خلاصه بعد از این همه گیری و به خاطر قدرت انتقال و شیوع بالا و عجیب این ویروس اولین فعالیت‌هایی که دستخوش تغییر و تعطیلی شدند، فعالیت‌هایی بود که باعث ایجاد اجتماعات می‌شدند. مدارس و مراکز آموزشی هم به خاطر ماهیتی که دارند اولین فعالیت‌هایی بودند که تعطیل شدند و ادامه روند آموزش از همان روز نخست تعطیلی تا همین حالا در هاله‌ای از ابهام و دشواری قرار گرفته است. کشورهای مختلف هر کدام به حد وسع، میزان توانایی و امکانات و البته سیاست‌هایی که اتخاذ کردند با شرایط جدید کنار آمدند و راهکارهایی را پیش گرفتند، ایران هم برای اینکه از قافله آموزش عقب نماند و ناچار به سمت حذف و پایان سال تحصیلی پیش نرود و در این بلیشوی اقتصادی و بودجه‌ای دستش در پوست گردو باقی نماند، روش‌هایی را پیش گرفت تا هر چند با فرازونشیب، امر آموزش ادامه پیدا کند. اولین راهکاری که البته خیلی زود هم اجرایی شد، استفاده از صداوسیما یا بهتر، سیمای جمهوری اسلامی بود، پخش برنامه‌های آموزشی از تلویزیون که ابتدا فقط از شبکه آموزش و بعد هم از دو شبکه دیگر ادامه پیدا کرد. اما فشرده‌گی، کیفیت نامطلوب، تجمیع همه پایه‌ها و آموزش‌ها در یک تاسه شبکه و مسائلی از این دست باعث شد تا دانش آموزان خیلی میلی به استفاده از آموزش تلویزیونی نداشته باشند و چیز خاصی از این راهکار عایدشان نشود. البته این راهکار رسمی و مدل رسمی

نظام آموزشی کشور و خروجی سیاست‌های آموزش و پرورش بود، اما بسیاری از مدارس روش‌ها و راهکارهای دیگری را پیش گرفتند که البته همه متأثر از ثروت و توانی بود که آنها داشتند. برای مثال مدارس پولی و شناخته شده در مراکز کلانشهرها، با فراخواندن معلمان به مدارس و ضبط فیلم‌های آموزشی و همچنین آموزش آنلاین پروسه تدریس دانش آموزان‌شان را پیش بردند، آنهایی هم که چنین امکاناتی نداشتند اما دانش آموزان‌شان دسترسی به فضای مجازی داشتند به هر شکل در واتساپ روند تدریس را پی گرفتند و اما دسته آخر که نه در مدارس خاص و پولی تدریس می‌کردند و نه امکان دسترسی به گوشی هوشمند داشتند، یا پای تلویزیون آموزش‌های نصفه و نیمه را فرا گرفتند یا قید تحصیل را زدند! این مدل پیش می‌رفت تا اینکه وزارت آموزش و پرورش خبر از بهره‌برداری از یک سامانه آموزشی به نام «شاد» داد؛ سامانه‌ای که قرار شد از این به بعد تمام پروسه آموزش در آن و به وسیله تلفن‌های هوشمند باشد! تلفن‌های هوشمندی که این روزها تهیه یک مدل ساده و حتی ضعیف آن از سقف حقوق کارگران در یک ماه به علاوه ۱۵ درصد افزایش هم بیشتر است. این روش آموزشی و این سامانه پر حرف و حدیث خیلی زود وارد حاشیه شد. از بروز ایرادات فنی در آن تا عدم امکان تهیه گوشی هوشمند و دسترسی به اینترنت توسط تعداد زیادی از خانواده‌ها و دانش آموزان، در صورتی که می‌شد خیلی زودتر از اینها، به صورت پایلوت در تمام روزهایی که سیل و زلزله و آلودگی هوا کشور را به تعطیلی می‌کشاند و امر آموزش با وقفه مواجه می‌شد، اینچنین اموری را پیگیری و از این ابزار استفاده کرد، اما در چنین شرایط خطیری که معلوم نیست تا چه زمانی گریبانگیر ما خواهد بود به یک باره «شاد» ظهور کرد و با وجود تمام آمار و ارقامی که اعلام می‌شود هنوز خیلی از دانش آموزان و خانواده‌ها امکان بهره‌برداری از این نرم افزار را ندارند.

هرچه گشتیم یک نفر هم گوشی هوشمند نداشت

جمع بندی رسیدیم که واقعا دانش آموزی اینجا نیست که گوشی هوشمند داشته باشد یا پدر و مادرش سواد داشته باشند که اگر هم بتوانند گوشی جور کنند، این برنامه را نصب و آنها را راهنمایی بکنند. به هر حال اینجا دانش آموزان ابتدایی هستند و خودشان که نمی‌توانند بدون کمک پدر و مادر و بزرگ‌ترها از نرم افزارهای موبایلی استفاده کنند. در نهایت هیچ کس نبود و یک گوشی هوشمند هم پیدا نشد. بعد ما تصمیم گرفتیم به جای شاد روزی چند نفر از دانش آموزان را یا در فضای باز و باغ یا در خانه خود با رعایت فاصله اجتماعی بیاوریم و به آنها درس بدهیم و در خدمت آنها باشیم. مشکل دیگری هم که در

سامانه شاد هست، ابزار استفاده از آن نیست

و ادامه داد: «خانواده‌هایی که در این منطقه زندگی می‌کنند، مستضعف هستند و توان خرید و استفاده از گوشی هوشمند و نرم افزار و اینترنت و این چیزها را ندارند. ما هم مجبوریم حضوری و سر به سر برویم و با دانش آموزان این منطقه کار کنیم و به آنها درس بدهیم تا از مطالب و محتوای آموزشی عقب نمانند. اینجا امکان

فعالیت جهادی‌ها در امر آموزش در مناطق محروم

مجازی برای دانش آموزان سیستان و بلوچستان فایل‌های آموزشی و مشاوره‌ای به کمک رتبه‌های برتر کنکور تهیه برای آنها ارسال می‌کنند. این فعالیت از ۱۰ اسفندماه آغاز شده است و بسته‌های آموزشی برای دانش آموزان دوره متوسطه دوم ارسال می‌شود تا در این شرایط سخت که امکان آموزش مستقیم از آنها سلب شده است، از این بسته‌ها بهره ببرند و کمی از مشکلات ایجاد شده را پشت سر بگذارند. به گفته مسئولان این کانون تا امروز نیز استقبال خوبی از این مدل آموزشی و این فعالیت جهادی شده است و بیش از هزار و ۳۰۰ نفر در این مدرسه عضو هستند و از امکانات و آموزش‌های آن استفاده می‌کنند.

